



مرکز آموزشی درمانی شفا

عنوان سند: **آشنایی با تشنج**

کدسند: **NO-BK-122**



تهیه کننده:

رویا اسفندیارپور، دلارام فرخپور

تنظیم کننده: فرحناز نریمپسا
سوپروایزر آموزش سلامت

ای از انگشت خود برای باز کردن دهان استفاده می کنند که می تواند به آسیب های شدید تا حتی قطع انگشت منجر گردد.

برای برقراری امنیت راه هوایی بیمار کافی است وی را به یک سمت برگردانیم تا ترشحات دهانی به راحتی خارج شده و وارد راه های هوایی نشود.

*به دلیل کاهش هوشیاری و خواب آلودگی بیماران، نباید مواد غذایی یا مایعات به آن ها داد. مواد غذایی می تواند به دلیل خواب آلودگی و کاهش هوشیاری بیمار، وارد مجاری هوایی گردد.

*بیماران تشنجی به دلیل سقوط به دنبال تشنج، مستعد آسیب به سر، ستون فقرات و در رفتگی در کتف می باشند. بنابراین در بیماری که خواب آلود است و ما از میزان آسیب ستون فقراتش اطلاع نداریم، انتقال با احتمال آسیب مهره ای انجام شود.

*نیازی به کنترل حرکات پرشی بیمار نیست. کنترل این پرش ها دشوار بوده و می تواند آسیب رسان باشد. تنها مراقب باشید که اگر بیمار در محلی واقع شده است که احتمال افتادن دارد از سقوطش ممانعت گردد. آرام بیمار را روی زمین و یک پهلو بخوابانید و اجازه بدهید حرکاتش را انجام بدهد.

*داروهای مصرفی و داروهای در دسترس بیمار، در صورت شک به استفاده ی **خودسرانه**، و مدارک بیمار (سی تی اسکن مغز یا نوار مغزی) را به اطلاع پرسنل 115 رسانده و با خود به بیمارستان ببریم.

منابع: کتاب داخلی و جراحی پرستاری،

برونرو سودارت 2018

این نوع تشنج معمولاً قبل از 25 سالگی رخ می دهد. تشنج اولیه بیشتر در مردان رخ می دهد. تشنج اولیه ممکن است بر قسمتی از مغز و یا تمام مغز اثر بگذارد.

تشنج ناشی از اکلامپسی

این تشنج در زنان باردار رخ می دهد و به دلیل صرع و یا دیگر اختلالات مغزی نمی باشد.

پره اکلامپسی و اکلامپسی را **مسمومیت بارداری** می گویند و علامت مشخص آن، فشار خون بالا می باشد.

این تشنج باعث تکان و لرزش و تغییرات روحی مثل آشفتگی می گردد. تمامی تشنج ها چه ناشی از صرع باشند و چه از نوع غیرصرعی، باید درمان گردند. شناخت علت تشنج برای جلوگیری از بروز تشنج ضروری می باشد.

تشنج عبارت است از اختلال موقتی در مغز، این اختلال دو عملکرد و خصوصیت دارد

اول اینکه: به صورت ناگهانی آغاز می شود.

دوم اینکه: غیر ارادی و غیر قابل کنترل است.

ما چه باید بکنیم؟

*اولین اقدام، اطمینان از امنیت بیمار و خودمان است.

اگر بیمار در مکانی خطرناک مثل استخر یا بلندی قرار گرفته، وی را از محل دور می کنیم.

*پس از برقراری امنیت با اورژانس پیش بیمارستانی (115) تماس می گیریم.

*مانند تمامی حوادث باید در ابتدا راه هوایی بیمار امن گردد. برخلاف تصور عامه نیازی به باز کردن دهان بیمار نیست. گاز گرفتگی زبان نه تنها مشکلی ایجاد نمی کند،

بلکه در صورت اعمال زور برای باز کردن دهان جهت رهایی زبان ممکن است به دندان ها آسیب وارد شود. عده

تشنج

تشنج نوعی اختلال در سیستم عصبی بیمار است که از فعال شدن کانونی در مغز و فرستادن امواجی غیر طبیعی منشاء می‌گیرد. این امواج غیر طبیعی بسته به وسعت انتشار می‌توانند علامت ساز گردند. گاهی می‌توان علتی برای ایجاد کانونی فعال در مغز یافت که مسمومیت با داروها یا افت شدید قند خون از آن جمله است که در این صورت درمان آن فراهم می‌شود.

فقط بیماری صرع باعث بروز تشنج نمی‌شود، بلکه عوامل دیگری نیز در این امر دخیل هستند، مثل تب بالا در کودکان، ضربه مغزی یا وجود عفونت در بدن
اگر شما دو بار دچار تشنج بدون دلیل شدید، باید به پزشک مراجعه کنید، زیرا ممکن است دچار صرع شده باشید.

علائم تشنج ناشی از صرع:

- عدم پاسخ به صورت لحظه‌ای
- ناتوانی در یادآوری آنچه اتفاق افتاده است
- حرکات بدنی تند و سریع
- سفت شدن و تکانهای ناگهانی بدن

علت

صرع

چیست؟

در ۷۰٪ موارد صرع علت خاصی برای آن یافت نمی‌شود. علت‌های دخیل در ۳۰٪ باقی مانده عبارتند از آسیب به مغز هنگام تولد یا قبل از آن، ضربه به سر، تب بالا، سوء مصرف الکل، عفونت و تومور مغزی، مسمومیت شیمیایی، سابقه خانوادگی صرع و استفاده از مواد روان گردان

● اصول کلی درمان صرع:

در ابتدا اقدامات تشخیصی مثل سی تی اسکن یا ام آر آی مغز و آزمایش خون بر حسب صلاح دید پزشک ممکن است انجام شود تا علت بیماری مشخص شود. درمان صرع عبارت است از: دارو درمانی بر حسب نوع صرع و مصرف منظم دارو از فعالیت و کار در محل‌هایی مثل بلندی‌ها و کنار آب پرهیز کنید. در مورد رانندگی کردن بهتر است پزشک معالج بر اساس وضعیت حمله‌ها تصمیم بگیرد.

رژیم غذایی خاصی توصیه نمی‌شود. الکل ممکن است اثر داروها را کاهش داده باعث بروز حمله صرع شود.

در صورت مواجهه با فردی در حال تشنج چه باید کرد؟

فرد را در صورتی که هوشیاری از دست داده باشد به پهلو بخوابانید و زیر سر او بالش یا جسم نرمی قرار دهید. سعی نکنید دهان او را به زور باز کنید تا چیزی بین دندانهایش قرار دهید چون در بسیاری از موارد این کار به دندانها و فک او آسیب می‌زند. در کنار او بمانید تا حمله تشنج قطع شود. در صورتی که تشنج طولانی شده یا مجدداً شروع شد فوراً با مرکز فوریت‌های پزشکی تماس بگیرید.

تشنج غیر صرعی چیست؟

تشنج غیر صرعی، تشنجی است که توسط صرع ایجاد نشده اما همانند تشنج صرعی می‌باشد، تشنج غیر صرعی ممکن است در اثر تغییرات در فعالیت الکتریکی مغز رخ دهد، اما این اختلال الکتریکی از نوع تشنج صرعی نمی‌باشد. این تشنج ممکن است چند ثانیه تا چند دقیقه طول بکشد.

دلایل تشنج به غیر از صرع چیست؟

-آسیب و ضربه به مغز

-تومور مغزی

-تغییرات متابولسیم و یا سوخت و ساز بدن که باعث مشکلات کبدی و کلیوی می‌شود.

-وجود عفونت در بدن (مانند عفونت مغز)

-استفاده از مواد مخدر

-مصرف الکل

-وجود بیماری مادرزادی از قبیل سندرم داون

-سکته

-بیماری آلزایمر

تشنج ناشی از تب

این نوع تشنج به علت آسیب مغزی بوجود نمی‌آید. این تشنج به دلیل تب زیاد عارض می‌شود و بیشتر در نوزادان و کودکان دیده شده است.

در طی تشنج، کودک ممکن است بی‌هوش شود، بلرزد و تکان بخورد.

تشنج ناشی از تب می‌تواند ۱۵ دقیقه و یا کمتر از چند ثانیه طول بکشد، اما بیشتر آنها ۱ تا ۲ دقیقه طول می‌کشند. کودکان شش ماهه تا ۵ ساله بیشتر دچار این نوع تشنج می‌شوند، اما می‌تواند در هر کودکی نیز دیده شود. این تشنج ممکن است در دوران کودکی دوباره تکرار شود، اما معمولاً شدیدتر می‌باشد.

تشنج اولیه

این تشنج ممکن است به علت صرع باشد، اما اغلب علت این تشنج مشخص نمی‌شود.